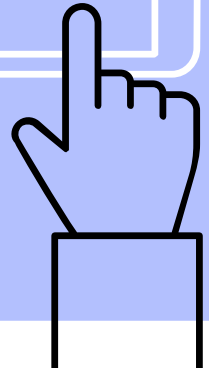
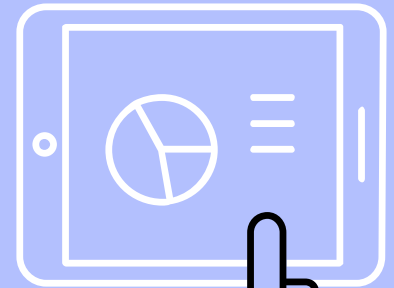
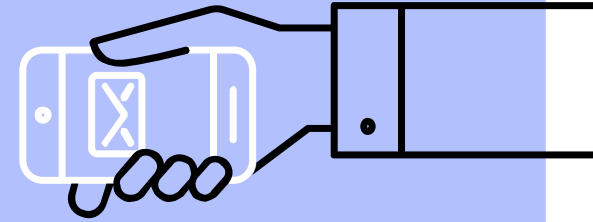

Origen, concepto i estructura de les Organitzacions Internacionals

Prof. Rita Delgado Correcher

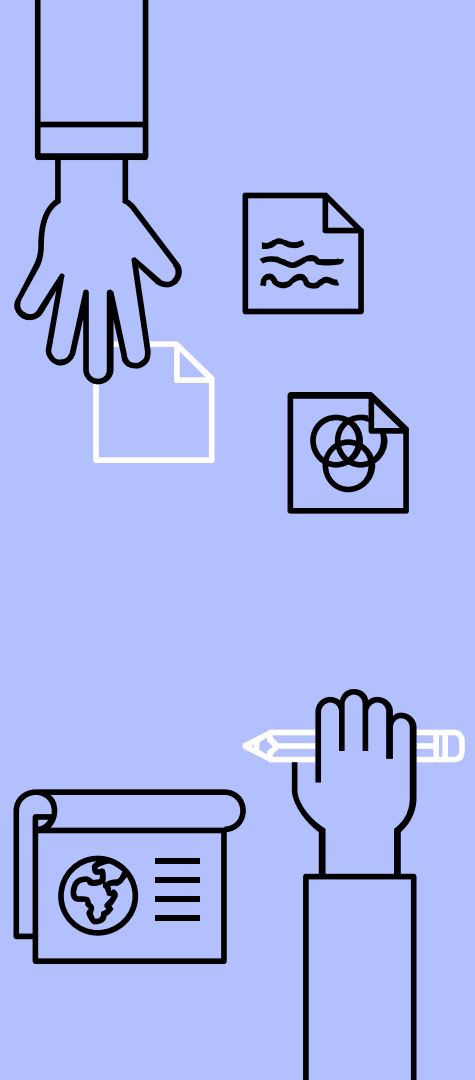
VNIVERSITAT DE VALÈNCIA

Esta obra está protegida con una
[Licencia Creative Commons Atribución-NoComercial-SinDerivar 4.0 Internacional](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/).

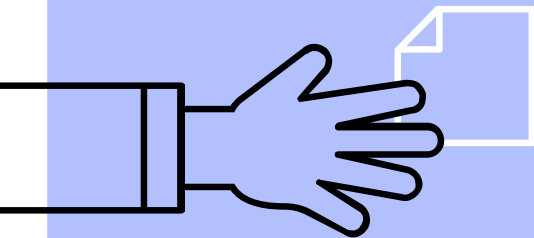
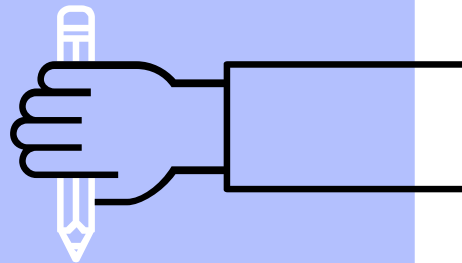
CONTINGUTS

- 1.** Origen de les organitzacions internacionals.
- 2.** Concepte, característiques i classificació de les organitzacions internacionals.
- 3.** La personalitat jurídica de les organitzacions internacionals.
- 4.** Els òrgans de les organitzacions internacionals.
- 5.** La formació de la voluntat en les organitzacions internacionals.
- 6.** Els mitjans d'acció de les organitzacions internacionals.

1.

*Origen de les
organitzacions
internacionals*

El fenomen de les organitzacions internacionals (OI) és recent: trobem els primers moviments d'organització multilateral a principi del **segle XIX** (Congrés de Viena, 1815, quan es posa fi a les guerres napoleòniques i hi ha un repartiment entre els estats d'Europa). Ací veiem una manifestació de cooperació entre estats (per tal de mantenir la pau a Europa, en el cas del Congrés de Viena).

Altres antecedents al segle XIX són les comissions fluvials i altres unions administratives que apleguen un petit nombre d'estats per tractar temes molt concrets. Per ex., Unió Postal Universal, 1874.

Altres manifestacions de cooperació en aquest mateix segle XIX són **les conferències de la Haia de 1899 i de 1907** en matèria de desarmament i de dret en la guerra (el règim jurídic dels conflictes armats, com s'ha de desenvolupar la guerra, etc.). Aquestes primeres normes en matèria de conflicte armat es convertiran en [el dret internacional humanitari](#).

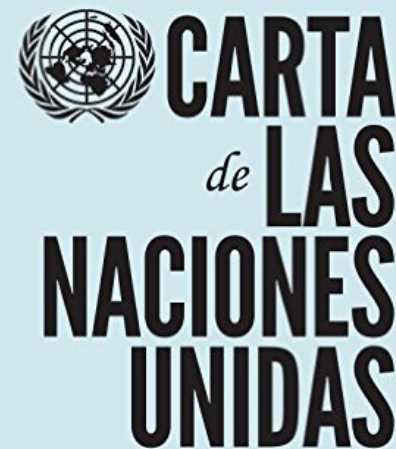

Després tenim el gran salt al **1919** (final de la Primera Guerra Mundial), quan sorgeix la **Societat de Nacions**, juntament amb l'**Organització Internacional del Treball**, primeres OI amb caràcter universal.

El **1945** (final de la Segona Guerra Mundial) s'adopta la Carta de San Francisco, tractat fundacional de les **Nacions Unides**, el principal objectiu de les quals és el manteniment de la pau.

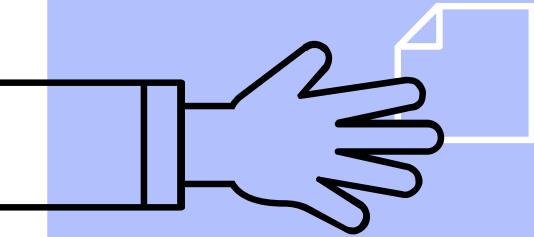
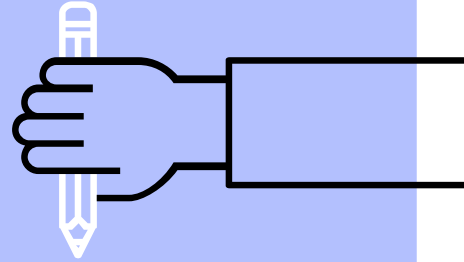
S'inaugura així una nova fase de proliferació de les OI → 2019: [68.000](#) – organitzacions intergovernamentals i no-governamentals (internacionals i no internacionals).

Y ESTATUTO de LA
CORTE INTERNACIONAL
DE JUSTICIA

2.

*Concepte,
característiques i
classificació de les
organitzacions
internacionals*

***Què és una
organització
internacional?***

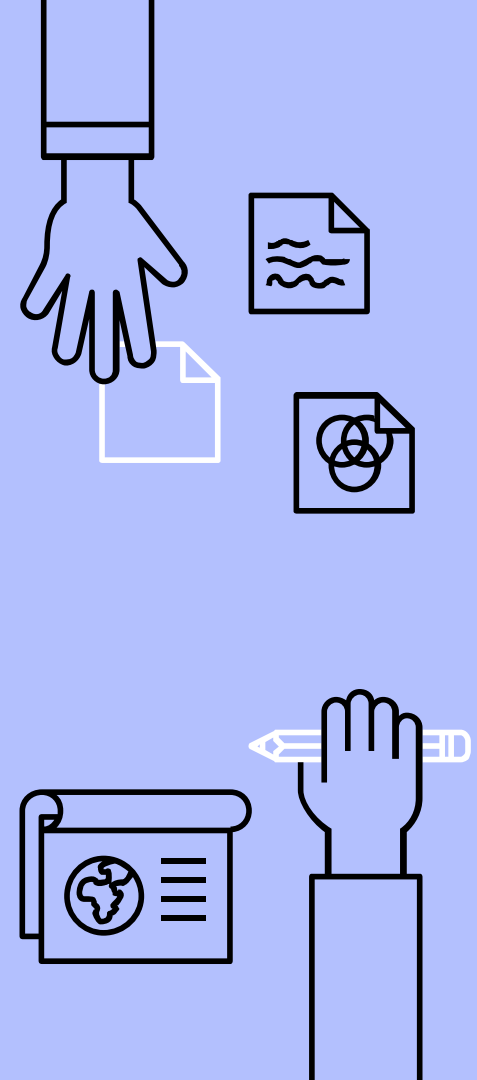
Qui? Com? Per a què?

Les OI són entitats que es componen de subjectes **de dret internacional públic** (estats o altres OI) que s'uneixen a través d'un **tractat fundacional** per treballar per una **fi comuna** mitjançant l'establiment d'una estructura orgànica permanent.

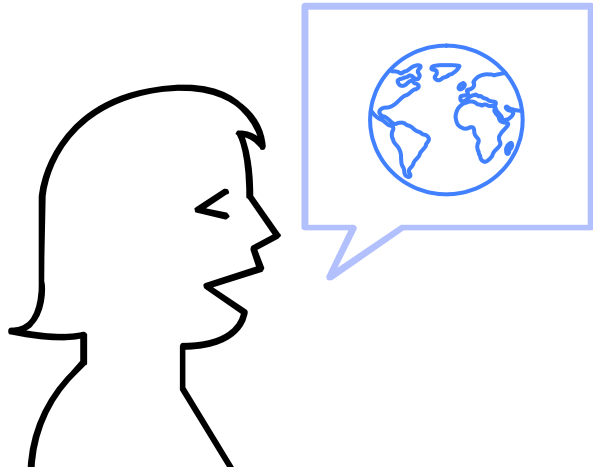

En el dret internacional hi ha una sèrie de subjectes reconeguts. El primer subjecte reconegut, que diem que és **el subjecte primari**, és l'estat. A continuació hi ha les OI que són **subjectes derivats o secundaris**. Són subjectes derivats o secundaris perquè les OI són subjectes de dret internacional creades pels estats (sense l'actuació dels estats ni hi pot haver OI).

→ Per tant, a l'efecte de competències, els estats tenen **les competències originals o naturals** pel mer fet de ser estat a nivell internacional i les OI tenen unes **competències funcionals o atribuïdes** (les que els atribueixen els estats que les creen).

Classificació de les organitzacions internacionals

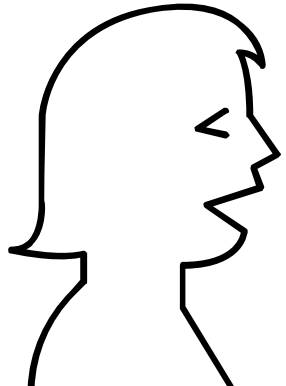

+ Per la seua composició:

Tenim en primer lloc les OI de vocació **universal**. (per ex., l'ONU o els organismes de les Nacions Unides: FAO, UNICEF, OMS, etc.).

Després tenim les OI de caràcter **regional**, que són les que en els últims temps s'estan multiplicant (el seu àmbit està limitat a una regió, que pot ser un continent o una regió dins d'un continent). Per ex., la UE, l'OTAN, el Consell d'Europa, l'Organització d'Estats Americans (OEA), la Lliga Àrab o la Unió Africana.

Classificació de les organitzacions internacionals

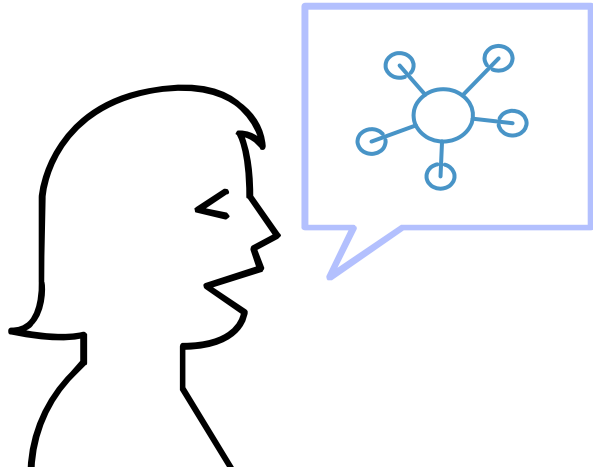

+ Per les seues finalitats:

Tenim, d'una banda, OI amb finalitats **generals**. Les seues activitats no estan circumscrites a un àmbit concret de cooperació: bé sense cap limitació específica (per ex., l'ONU); bé amb l'exclusió expressa d'un sector d'activitats (per ex., Consell d'Europa: defensa).

Tenim, després, OI amb finalitats **específics**. En principi, desenvolupen les seues activitats dins d'uns àmbits ben definits, limitats a una determinada matèria (per ex., Organització Mundial del Comerç: econòmica; OTAN: militar i seguretat; UNESCO: educació, ciència i cultura; Organització Marítima Internacional: tècnica i científica).

Classificació de les organitzacions internacionals

+ Per les seues competències:

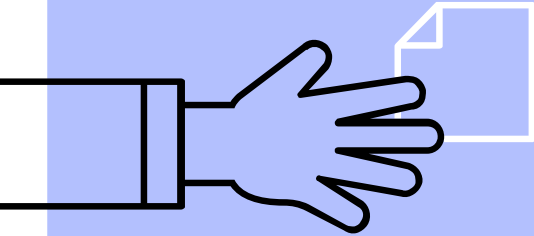
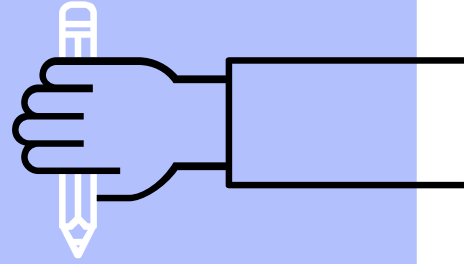
Tenim les OI de cooperació **intergovernamental**, d'una banda, i les OI d'integració **supranacional**, de l'altra.

En la pràctica, la totalitat d'OI són de cooperació. Això vol dir que estats s'uneixen per a un objectiu comú, però salvaguardant la seua sobirania.

L'exemple paradigmàtic d'OI d'integració que hi ha actualment és la UE. Hi ha una cessió en l'exercici de sobirania (que es tradueix que determinades decisions –per ex., política pesquera– es prenguen “a Brussel·les i no a Madrid”).

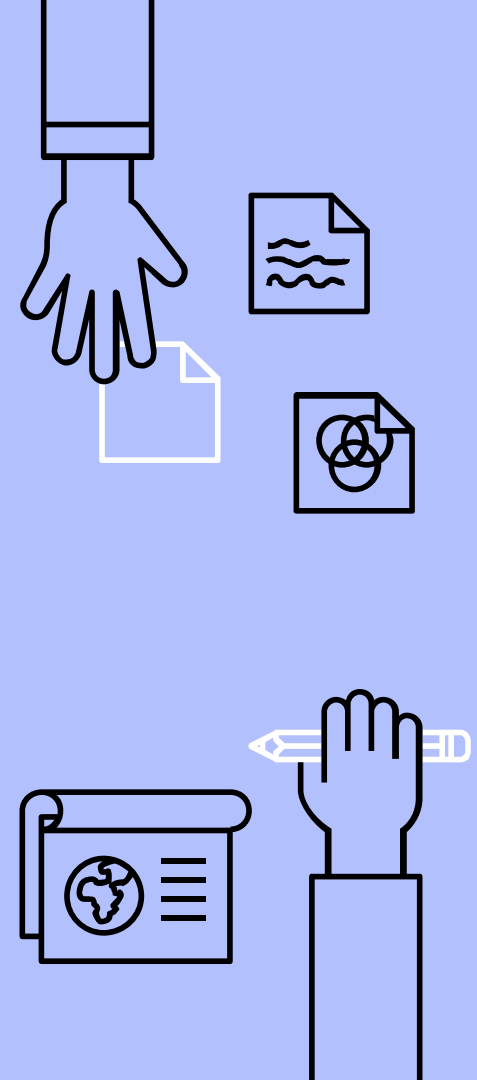
3.

*La personalitat
jurídica de les
organitzacions
internacionals*

Com a subjecte internacional, les OI posseeixen una existència jurídica pròpia diferent del conjunt d'estats que la componen. Això els permet mantenir relacions directes i immediates amb els ordenaments jurídics en què actuen. D'aquesta manera, les OI gaudeixen de personalitat **jurídica**, és a dir, de la capacitat d'exercir drets i assumir obligacions en el marc d'uns sistemes jurídics concrets: nacional i internacional.

A diferència dels estats, que són subjectes sobirans i jurídicament iguals que posseeixen personalitat jurídica pròpia plena i general, la personalitat de les OI està afectada pel **principi d'especialitat**, és a dir, està limitada als objectius i les funcions que els van ser confiats en el seu tractat constitutiu. Així, doncs, les competències varien d'una OI a l'altra.

***Quines són les
manifestacions de la
personalitat jurídica
de les organitzacions
internacionals?***

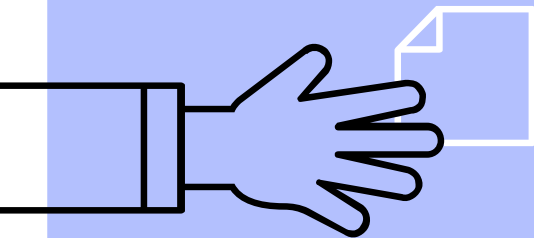
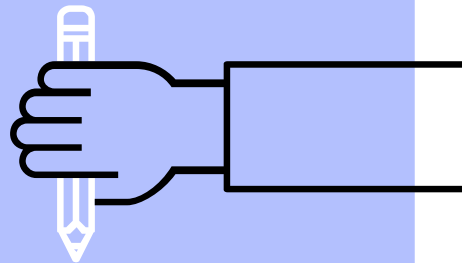
Manifestacions de la personalitat jurídica de les organitzacions internacionals

- + Dret a celebrar tractats internacionals o *ius tractatum*.
- + Dret a establir relacions internacionals o *ius legationis*.
- + Dret a participar en els procediments de solució de les diferències internacionals.
- + Dret a participar en les relacions de responsabilitat internacional.
- + Gaudeix de privilegis i immunitats, destinats a protegir l'organització, els seus funcionaris i agents i els representants dels estats membres.
- + Dret a exigir responsabilitat internacional.

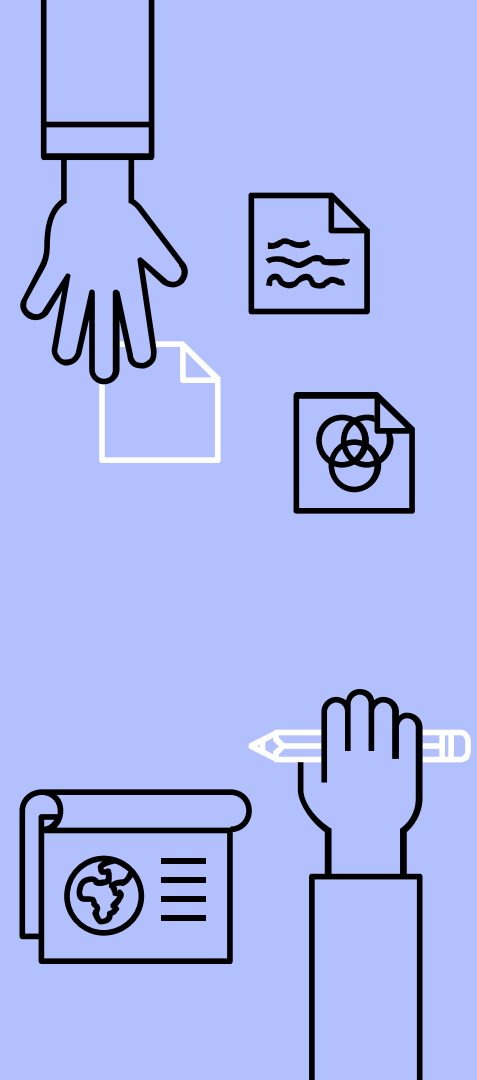
4.

*Els òrgans de les
organitzacions
internacionals*

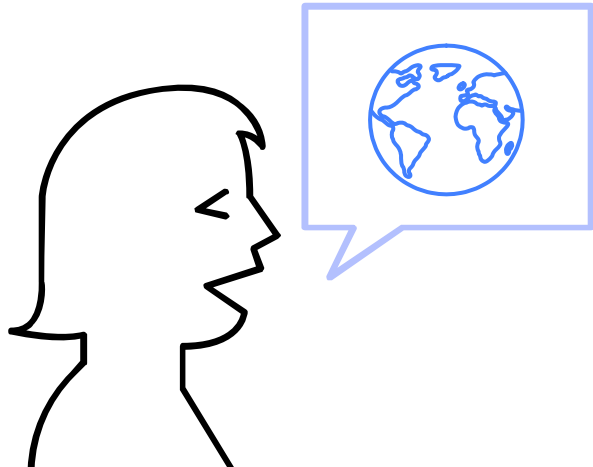

Quan es crea una OI, els estats la doten d'uns **òrgans propis**, permanents i independents, destinats a exercir les seues funcions amb vista a la realització d'uns objectius d'interès comú.

L'establiment de nous òrgans en les OI es pot fer: pels òrgans preexistents a través d'un acte de dret derivat; pels estats membres mitjançant un acord internacional, que complementa el tractat constitutiu.

Classificació dels òrgans de les organitzacions internacionals

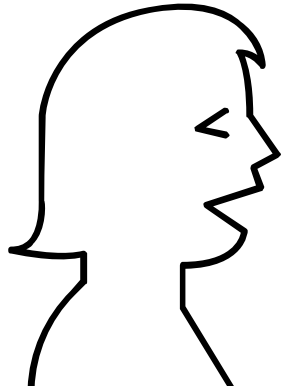
+ Per la seua composició:

Òrgans intergovernamentals: constituïts per representants dels estats membres. A vegades són membres del govern de l'estat, o agents enviats per l'estat, bé temporalment o permanentment, però, en tot cas, que expressen la voluntat política de l'estat representat que els dóna instruccions i al qual han de retre comptes.

Òrgans no-governamentals: constituïts per persones independents dels estats que actuen per compte de l'organització de la qual són agents. Són els òrgans administratius (secretariats), judicials (tribunals) o de decisió (per ex., Comissió de la UE).

Òrgans que representen els sectors polítics: (assemblees parlamentàries), econòmics i socials dels països (consells consultius econòmics i socials).

Classificació dels òrgans de les organitzacions internacionals

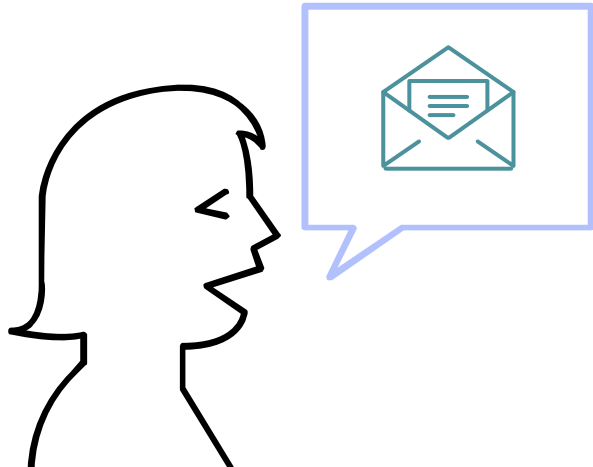

+ Per la seua representativitat:

Òrgans plenaris: representen tots els seus membres (assemblees, conferències, congressos, juntes, etc.).

Òrgans restringits: participen alguns dels seus membres, seleccionats en virtut de diferents criteris (consells executius, d'administració, de seguretat; les juntes de governadors, de directors; els comitès, les comissions, etc.).

Classificació dels òrgans de les organitzacions internacionals

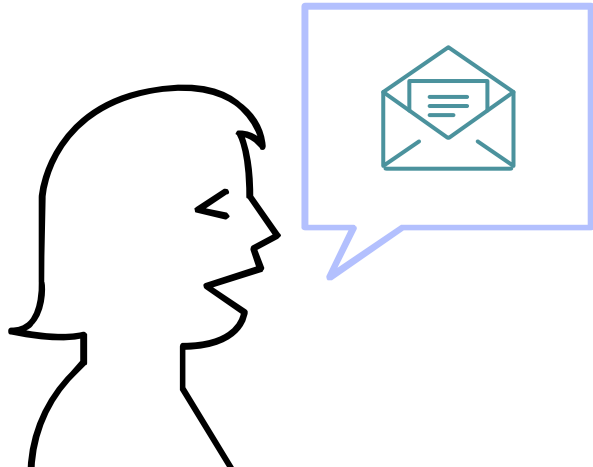

+ Per la seua representativitat:

Òrgans deliberants: elaboren les línies generals de la política de l'OI. Defineixen l'orientació de l'organització, n'aproven el pressupost i la gestió financera i decideixen sobre l'admissió, suspensió i exclusió dels seus membres. Tenen naturalesa plenària i la seua composició és intergovernamental, encara que pot haver-hi excepcions. El seu funcionament s'inspira en el principi d'igualtat de tots els membres, encara que també pot haver-hi excepcions.

Òrgans de decisió: on es prenen les decisions normatives o operacionals de l'organització. Si es tracta d'una OI regional, sol ser un òrgan plenari, però si és universal, normalment és restringit.

Classificació dels òrgans de les organitzacions internacionals

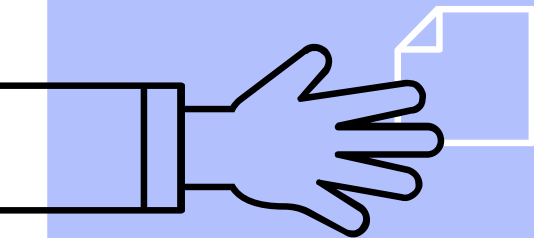
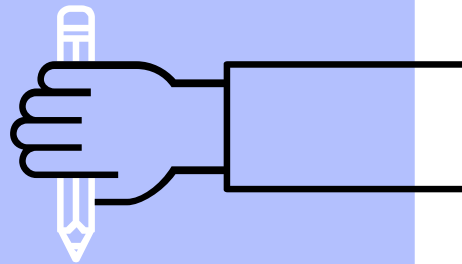
Òrgans administratius: encarregats d'executar les decisions i d'administrar l'OI. Es componen d'agents de l'OI i són dirigides per un secretari seneral (per ex., ONU), un director general (per ex., UNESCO), un director (per ex., ASEAN) o un president (per ex., Comissió de la UE), nomenat per un període de temps determinat i triat per l'òrgan deliberant.

Òrgans de control jurídic (tribunals), *polític* (assemblees parlamentàries) o *financer* (tribunals de comptes) de l'activitat de l'OI. Aquests òrgans són independents de la resta d'òrgans de l'OI i dels governs dels estats membres.

Òrgans consultius: informen l'OI en els sectors on es desplega la seua activitat. A vegades, es creen òrgans subsidiaris formats per experts independents, destinats a preparar el treball dels òrgans principals; la seua influència en les decisions és variable, encara que, en alguns casos, considerable.

5.

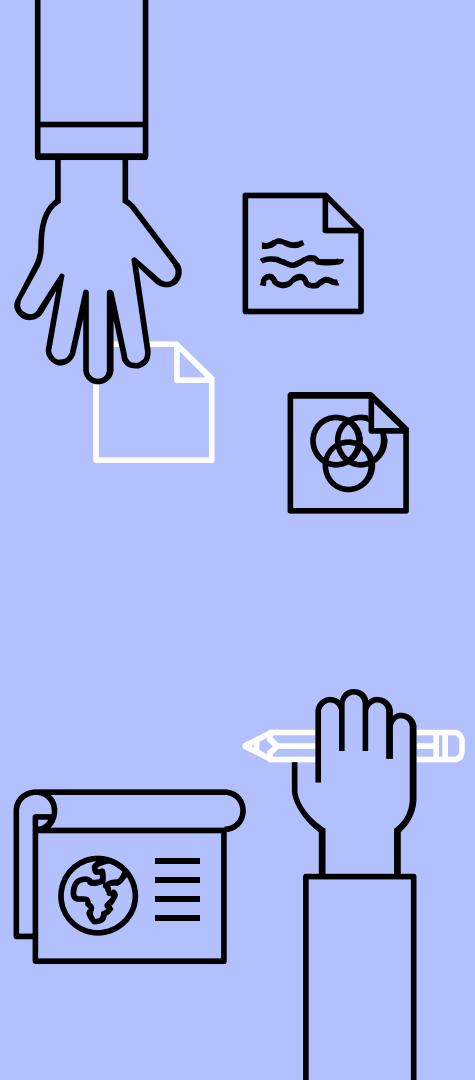
*La formació de
voluntat en les
organitzacions
internacionals*

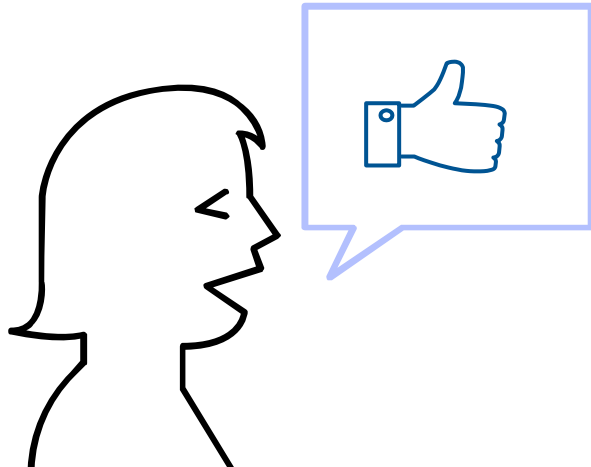

La **voluntat** es plasma en uns actes jurídics de denominació diversa que conformen el dret de l'OI:

- La unanimitat (mètode de dissidència i mètode d'abstenció)
- La majoria
- El consens

La formació de voluntat en les organitzacions internacionals

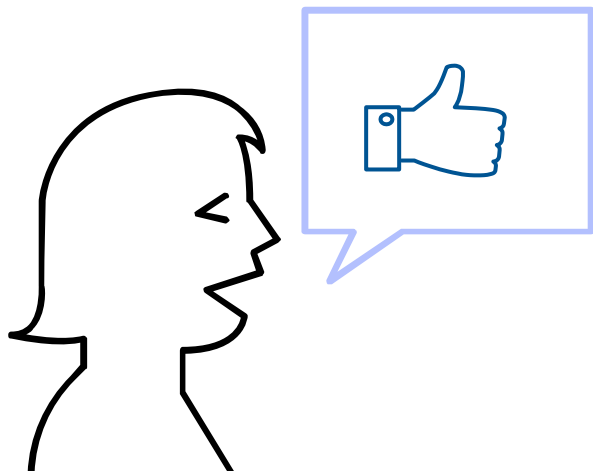
+ Unanimitat:

Tots els membres voten favorablement. L'inconvenient és que cada estat gaudeix d'un dret de veto, cosa que fa difícil l'adopció de decisions. Hi ha mètodes que suavitzen el seu caràcter rigorós:

+ *Mètode de la dissidència:* La decisió adoptada només és aplicable a aquells estats membres que hagen votat a favor de la decisió.

+ *Mètode de l'abstenció:* Per exemple, que no participe un dels cinc membres permanents del Consell de Seguretat.

La formació de voluntat en les organitzacions internacionals

+ Majoria:

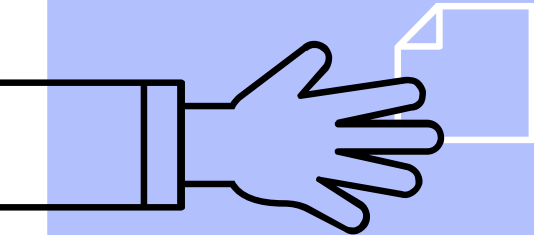
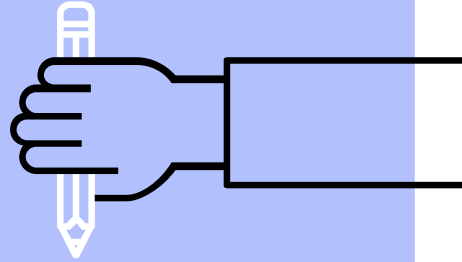
La majoria pot ser simple (meitat més un dels vots) o qualificada (2/3 dels vots normalment, o més important).

+ Consens:

El consens consisteix en l'adopció d'una decisió dins dels òrgans de les OI sense recórrer a la formalitat de la votació. El president o el portaveu negocia un projecte de text amb les delegacions o grups d'estats, fins que no hi ha cap objecció per part de cap d'aquests i declara que la decisió ha sigut presa per consens.

6.

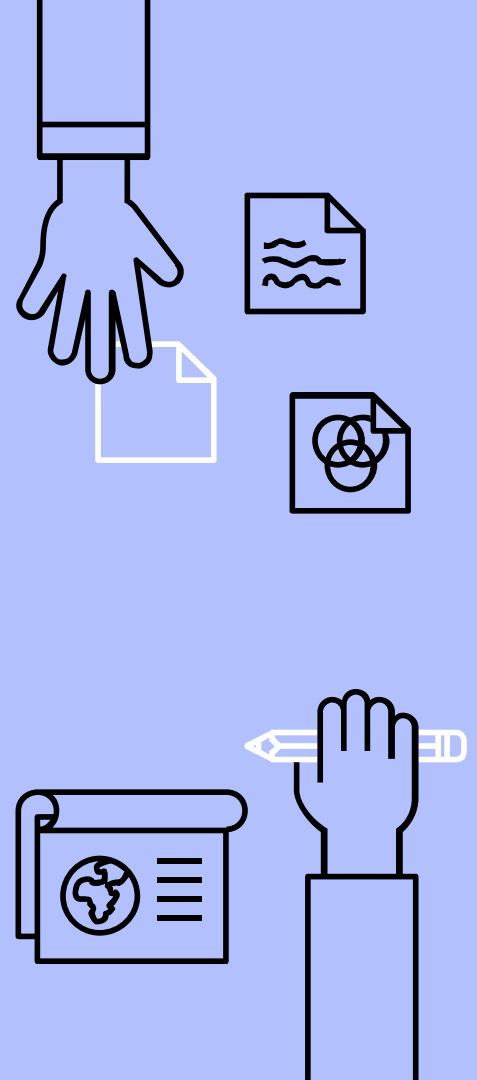
*Els mitjans d'acció de
les organitzacions
internacionals*

Per a la realització de les seues funcions, les OI han sigut dotades d'uns mitjans d'acció de naturalesa jurídica i de naturalesa material: **mitjans humans** i **mitjans financers**.

+ Mitjans humans de les OI: els agents internacionals. Segons la definició del TIJ, un agent internacional és "qualsevol persona que, siga funcionària remunerada o no, haja sigut encarregada per un òrgan de l'organització d'ajudar en l'exercici d'una de les funcions d'aquesta." És a dir, qualsevol persona a través de la qual l'OI actua.

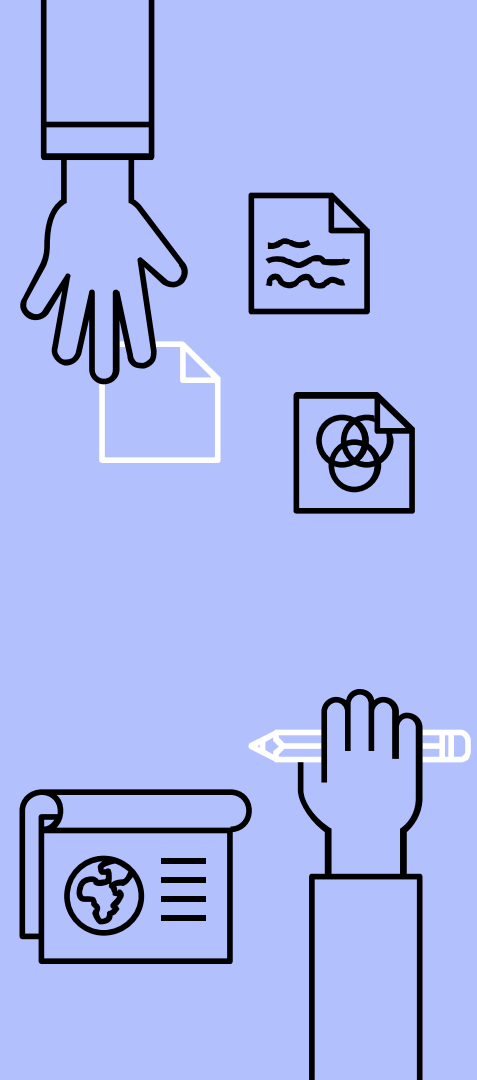
Els drets i les obligacions d'aquests *funcionaris* estan determinats en un conjunt de normes que denominem estatut jurídic.

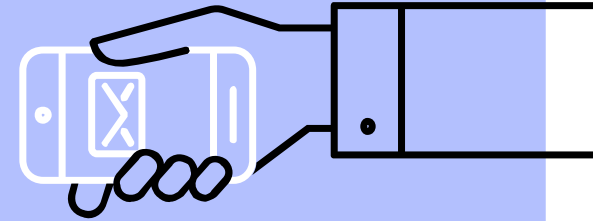
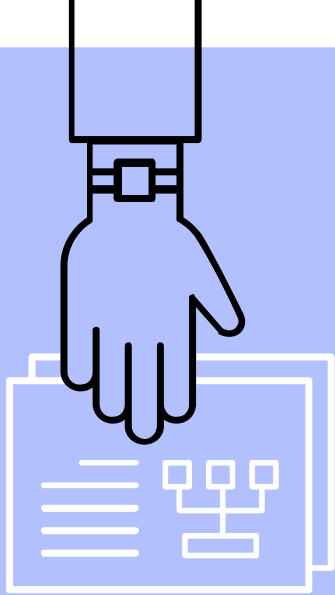

+ Mitjans financers de les organitzacions internacionals: els recursos financers

Les OI generen uns costos que unes vegades són fruit del funcionament de l'aparell administratiu de l'organització (per ex., despeses de personal), i d'altres són originats per les activitats funcionals o operacions que desplega l'organització (per ex., ajuda humanitària). Com que cada OI té diferents activitats i amb diferent intensitat, hi ha diverses modalitats de finançament:

- + Les contribucions dels estats membres.
- + Els recursos propis de l'OI.
- + Altres recursos financers.

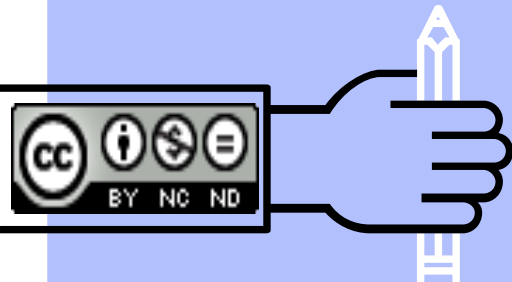
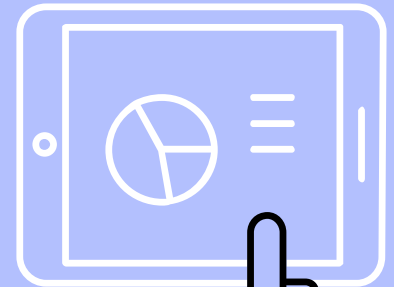

Fi

Prof. Rita Delgado Correcher

VNIVERSITAT DE VALÈNCIA

Esta obra está protegida con una [Licencia Creative Commons Atribución-NoComercial-SinDerivar 4.0 Internacional](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/).